

# THE ROLE OF NURSING IN APPROACHING AND CARING FOR PATIENTS WITH SEXUAL DYSFUNCTION AND THE LGBTQ+ COMMUNITY: EXPERIENCES FROM A SEXUAL MEDICINE CENTER IN VIETNAM

Nguyen Thi Huyen Trang<sup>1\*</sup>, Kieu Thi Mai<sup>1</sup>, Pham Minh Ngoc<sup>1,2</sup>

<sup>1</sup>Andrology and Fertility Hospital of Hanoi - 431 Tam Trinh, Hoang Mai Ward, Hanoi City, Vietnam

<sup>2</sup>Center for Sexual Medicine, Andrology and Fertility Hospital of Hanoi -  
431 Tam Trinh, Hoang Mai Ward, Hanoi City, Vietnam

Received: 15/09/2025

Revised: 27/09/2025; Accepted: 09/10/2025

## ABSTRACT

**Objective:** To provide an overview of the role of nursing in approaching and caring for clients in sexual medicine, with particular focus on male sexual dysfunction, female sexual dysfunction, and the LGBTQ+ community.

**Methods:** A narrative literature review was conducted using academic resources and health policy documents from international databases and national references, focusing on keywords related to nursing roles and gender-based sexual health.

**Results:** The study identified the roles of nursing in sexual medicine as follows: (1) creating a non-stigmatizing and gender-safe environment; (2) conducting assessments with clinical tools tailored to specific patient groups; (3) providing health education, psychological support, and sexual counseling; (4) assisting and monitoring therapeutic interventions in sexual medicine; (5) promoting gender cultural competence and enhancing the overall quality of sexual health care for all patient populations.

**Conclusion:** Nursing plays an essential role in sexual medicine. This role is reflected throughout the processes of intake, history taking, counseling, guidance, continuous support during treatment, and follow-up after treatment. It spans across the major domains of sexual medicine, including sexual dysfunction, LGBTQ+ health, and psychosexual disorders. Integrating sexual medicine content into nursing education and practice is crucial to advancing comprehensive, equitable, and evidence-based health care services.

**Keywords:** Nursing role, sexual medicine, male sexual dysfunction, female sexual dysfunction, LGBTQ+.

---

\*Corresponding author

**Email:** trangth.nckh@afhanoi.com **Phone:** (+84) 943017452 **Http:** //doi.org/10.52163/yhc.v66iCD17.3415

# VAI TRÒ CỦA ĐIỀU DƯỠNG TRONG CHĂM SÓC NGƯỜI BỆNH RỐI LOẠN TÌNH DỤC VÀ CHĂM SÓC SỨC KHỎE CỘNG ĐỒNG LGBTQ+: KINH NGHIỆM TỪ MỘT TRUNG TÂM Y HỌC GIỚI TÍNH TẠI VIỆT NAM

Nguyễn Thị Huyền Trang<sup>1\*</sup>, Kiều Thị Mai<sup>1</sup>, Phạm Minh Ngọc<sup>1,2</sup>

<sup>1</sup>Bệnh viện Nam học và Hiếm muộn Hà Nội - 431 Tam Trinh, P. Hoàng Mai, Tp. Hà Nội, Việt Nam

<sup>2</sup>Trung tâm Y học giới tính, Bệnh viện Nam học và Hiếm muộn Hà Nội - 431 Tam Trinh, P. Hoàng Mai, Tp. Hà Nội, Việt Nam

Ngày nhận: 15/09/2025

Ngày sửa: 27/09/2025; Ngày đăng: 09/10/2025

## ABSTRACT

**Mục tiêu:** Tổng quan vai trò của điều dưỡng trong tiếp cận, chăm sóc khách hàng nam học và y học giới tính, cụ thể ở nhóm rối loạn tình dục nam, rối loạn tình dục nữ, cộng đồng LGBTQ+.

**Phương pháp:** Nghiên cứu tổng quan tài liệu được thực hiện dựa trên các nguồn học thuật và chính sách y tế từ cơ sở dữ liệu quốc tế và tài liệu trong nước, tập trung vào từ khóa liên quan đến vai trò điều dưỡng và sức khỏe tình dục theo giới.

**Kết quả:** Nghiên cứu xác định các vai trò của điều dưỡng trong y học giới tính gồm: (1) tạo môi trường tiếp cận không kỳ thị và an toàn về giới; (2) thực hiện đánh giá bằng công cụ lâm sàng phù hợp từng nhóm; (3) giáo dục sức khỏe, hỗ trợ tâm lý và tư vấn tình dục; (4) hỗ trợ và theo dõi các liệu pháp điều trị y học giới tính; (5) thúc đẩy năng lực văn hóa giới và nâng cao chất lượng chăm sóc sức khỏe tình dục cho tất cả nhóm bệnh nhân.

**Kết luận:** Điều dưỡng giữ vai trò thiết yếu trong y học giới tính. Điều này được thể hiện trong quá trình điều dưỡng tiếp nhận, khai thác, tư vấn, hướng dẫn, đồng hành xuyên suốt quá trình điều trị và theo dõi sau điều trị ở tất cả các lĩnh vực chính của y học giới tính: rối loạn tình dục, LGBTQ+, rối loạn tâm lý. Việc lồng ghép nội dung y học giới tính vào đào tạo và thực hành điều dưỡng là cần thiết để nâng cao chất lượng dịch vụ y tế toàn diện, bình đẳng và dựa trên bằng chứng.

**Từ khóa:** Vai trò của điều dưỡng, y học giới tính, rối loạn tình dục nam, rối loạn tình dục nữ, LGBTQ+.

## 1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Sức khỏe tình dục là “trạng thái khỏe mạnh về thể chất, cảm xúc, tinh thần và xã hội liên quan đến tình dục, không chỉ là tình trạng không bệnh tật, rối loạn chức năng hay suy yếu” [1]. Các rối loạn tình dục nam như rối loạn cương, xuất tinh sớm; hay rối loạn tình dục nữ như giảm ham muốn, giảm hưng phấn, đau khi quan hệ, giảm hoặc vắng cực khoái khá phổ biến. Nếu không khám, tư vấn và điều trị kịp thời có thể gây ra nhiều bất cập về sinh lý, tâm lý, chất lượng cuộc sống và hạnh phúc gia đình. Song song với đó, cộng đồng “đồng tính nữ, đồng tính nam, song tính, chuyển giới” (LGBTQ+) cũng là lĩnh vực quan trọng của y học giới tính. Tháng 8/2022, Bộ Y tế Việt Nam khẳng định đồng tính luyến ái và chuyển giới không phải là bệnh tâm thần, tuy nhiên cộng đồng LGBTQ+

vẫn còn đối diện với nhiều rào cản trong tiếp cận dịch vụ chăm sóc sức khỏe như kỳ thị, thiếu hiểu biết từ nhân viên y tế và hệ thống chưa thân thiện giới [2].

Trong bối cảnh trên, điều dưỡng có vai trò quan trọng khi họ là người tiếp xúc, chăm sóc và hướng dẫn khách hàng xuyên suốt quá trình thăm khám, tư vấn và điều trị. Do đó họ cần được trang bị kiến thức chuyên môn và kỹ năng văn hóa phù hợp để cung cấp dịch vụ chăm sóc và tạo môi trường thuận lợi. Mặc dù tầm quan trọng của điều dưỡng trong lĩnh vực y học giới tính đã được nhấn mạnh ở nhiều hệ thống y tế tiên tiến; nhưng tại Việt Nam, khung năng lực và mô hình chăm sóc điều dưỡng trong lĩnh vực này vẫn còn chưa được chú trọng. Vì vậy, mục tiêu của nghiên cứu này là tổng quan vai trò của điều

\*Tác giả liên hệ

Email: trangth.nckh@afhanoi.com Điện thoại: (+84) 943017452 <https://doi.org/10.52163/yhc.v66iCD17.3415>

dưỡng trong chăm sóc người bệnh rối loạn tình dục nam, nữ và chăm sóc sức khỏe cộng đồng LGBTQ+, dựa trên bằng chứng y học, khuyến nghị thực hành và kinh nghiệm tại một Trung tâm Y học Giới tính tại Việt Nam.

## 2. PHƯƠNG PHÁP TỔNG QUAN

### 2.1. Thiết kế nghiên cứu

Nghiên cứu được thực hiện dưới hình thức tổng quan nhằm tổng hợp các bằng chứng hiện có về vai trò của điều dưỡng trong y học giới tính.

### 2.2. Chiến lược tìm kiếm tài liệu

Truy xuất tài liệu từ PubMed, Scopus, Science Direct, CINAHL, Google Scholar và các chính sách từ Bộ Y tế Việt Nam. Từ khóa bao gồm: “nursing role + sexual medicine”, “LGBTQ+ health + nursing”, “female sexual dysfunction + nursing”, “male sexual dysfunction + nursing”.

### 2.3. Tiêu chí tìm kiếm tài liệu

Có đề cập đến vai trò của điều dưỡng hoặc nhân viên y tế trong y học giới tính. Ngôn ngữ: tiếng Anh hoặc tiếng Việt.

### 2.4. Loại tài liệu

Nghiên cứu gốc, bài báo tổng quan, báo cáo tổ chức chuyên môn, hướng dẫn thực hành, một số văn bản chính sách liên quan từ Bộ Y tế Việt Nam và các tổ chức quốc tế.

## 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

### 3.1. Vai trò của điều dưỡng trong chăm sóc bệnh nhân rối loạn tình dục nam

- Hỗ trợ đánh giá và sàng lọc: đánh giá tiền sử tình dục toàn diện bao gồm tâm lý, sinh lý, mối quan hệ xã hội rất quan trọng để xác định các yếu tố nguy cơ gây rối loạn chức năng tình dục nam (male sexual dysfunction). Điều dưỡng có thể thu thập sơ bộ tiền sử tình dục và khai thác các yếu tố nguy cơ như bệnh tim mạch, đái tháo đường, lối sống và các vấn đề tâm lý kèm theo. Tuy nhiên, nhiều điều dưỡng chưa được trang bị đầy đủ kỹ năng và tự tin để đánh giá tiền sử tình dục [3].

- Tư vấn, giáo dục sức khỏe: điều dưỡng cung cấp thông tin khái quát sơ bộ về tình trạng bệnh, yếu tố nguy cơ và các phương pháp điều trị; ngoài ra còn hướng dẫn bệnh nhân chế độ dinh dưỡng, vận động, kiểm soát stress và giấc ngủ. Nghiên cứu của Eduardo A và cộng sự cho thấy điều dưỡng làm rất tốt việc tư vấn sức khỏe để nâng cao chất lượng cuộc sống nhóm bệnh nhân rối loạn cương dương (erectile dysfunction) sau phẫu thuật tuyến tiền liệt [4].

- Hỗ trợ điều trị: điều dưỡng hỗ trợ người bệnh sử dụng thuốc đúng cách (đặc biệt nhóm PDE5i như Sildenafil, Tadalafil...), hướng dẫn sử dụng máy bơm hút chân không dương vật, và đồng hành quá trình trước - sau phẫu thuật/thủ thuật (phẫu thuật đặt thể hang nhân tạo, hoặc điều trị kết hợp vô sinh nam). Nghiên cứu đã cho thấy bệnh nhân giảm bớt tình trạng rối loạn cương dương sau khi được trải qua chương trình chăm sóc của điều dưỡng gồm: thông tin điều trị, giáo dục, lắng nghe tích cực, và lựa chọn phương pháp phù hợp [5].

- Hỗ trợ tâm lý: điều dưỡng giúp ích qua lắng nghe, tư vấn, trấn an và hỗ trợ tâm lý cho người bệnh, góp phần nâng cao hiệu quả điều trị toàn diện. Các nghiên cứu cho thấy cách tiếp cận theo hướng đa mô thức (không chỉ điều trị y khoa mà còn kết hợp can thiệp tâm lý) giúp cải thiện tuân thủ điều trị và chất lượng mối quan hệ tình dục [6].

### 3.2. Vai trò của điều dưỡng trong chăm sóc bệnh nhân rối loạn tình dục nữ

- Tạo môi trường thân thiện: phụ nữ thường xấu hổ, ngần ngại khi chia sẻ các vấn đề liên quan tình dục do rào cản văn hóa, xã hội và cảm xúc. Điều dưỡng góp phần tạo không gian thân thiện, an toàn, không phán xét, thể hiện sự thấu hiểu và chuyên nghiệp để người bệnh cảm thấy được tôn trọng và chia sẻ dễ dàng.

- Hỗ trợ đánh giá và sàng lọc: điều dưỡng hỗ trợ thu thập tiền sử tình dục, trong quá trình khám phụ khoa, tư vấn sơ bộ về rối loạn nội tiết (sau sinh, mãn kinh), tác dụng phụ của thuốc hoặc các bệnh nền liên quan.

- Tư vấn, giáo dục sức khỏe: phản ứng tình dục nữ khá phức tạp, liên quan đến các yếu tố thần kinh mạch máu, nội tiết, tâm lý và đặc biệt coi trọng vấn đề cảm xúc [9]. Điều dưỡng đóng vai trò trong giải thích sinh lý tình dục nữ, làm sáng tỏ các hiểu lầm phổ biến (ví dụ như phụ nữ mãn kinh không thể quan hệ tình dục...) và hướng dẫn bệnh nhân các kỹ thuật hỗ trợ như: (1) hướng dẫn tập Kegel tăng cường cơ sàn chậu; (2) cách sử dụng chất bôi trơn, dưỡng ẩm âm đạo; (3) các phương pháp thư giãn, hỗ trợ cải thiện cảm xúc, (4) theo dõi và hướng dẫn liệu pháp hormone thay thế (HRT) trong mãn kinh, hướng dẫn sử dụng thuốc điều trị tăng ham muốn như Flibanserin hoặc Bremelanotide, theo dõi phản ứng phụ và kết quả sau điều trị.

- Hỗ trợ tâm lý và điều trị kết hợp: các hướng dẫn lâm sàng và mô hình chăm sóc đều nhấn mạnh tầm quan trọng của sự tích hợp can thiệp y khoa, tâm lý và hỗ trợ giữa các nhà cung cấp nhằm cải thiện kết quả điều trị rối loạn chức năng tình dục nữ. Nghiên cứu của Koochakzai M và cộng sự (2025) chỉ ra rằng các phương pháp phi dược lý như liệu pháp nhận thức hành vi, giáo dục tình dục dựa trên mô hình (PLISSIT, Sexual Health Model), mindfulness, vật lý

trị liệu vùng chậu... đều có khả năng cải thiện nhiều khía cạnh chức năng tình dục nữ như ham muốn, khoái cảm, hài lòng tình dục [7].

### 3.3. Vai trò của điều dưỡng trong chăm sóc sức khỏe cộng đồng LBGT

- Cung cấp môi trường thân thiện: điều dưỡng góp phần tạo ra môi trường tôn trọng xu hướng tính dục và bản dạng giới của mỗi cá nhân. Theo hướng dẫn từ Health Professionals Advancing LGBTQ+ Equality (GLMA), nhân viên y tế, điều dưỡng nên sử dụng ngôn ngữ trung lập về giới (gender-neutral language) và tránh định kiến trong giao tiếp [8].

- Nâng cao nhận thức và kiến thức: điều dưỡng cần được đào tạo bài bản để hiểu đúng nhu cầu sức khỏe đặc thù của cộng đồng LGBT, như nguy cơ cao mắc các bệnh lây truyền qua đường tình dục (STIs), lo âu, trầm cảm và stress xã hội. Các nghiên cứu nhấn mạnh tầm quan trọng của đào tạo năng lực văn hóa LGBT cho các nhân viên y tế, giúp tạo môi trường thân thiện và nâng cao độ tin cậy của bệnh nhân. Điều dưỡng cũng được khuyến khích triển khai các biện pháp can thiệp đa dạng để thực hiện các can thiệp như các chương trình giáo dục giới tính toàn diện, đa dạng giới và tình dục, cung cấp dịch vụ chăm sóc khẳng định giới [9].

- Sàng lọc và tư vấn sức khỏe tình dục: điều dưỡng chủ động giới thiệu hỗ trợ xét nghiệm và tư vấn STIs/HIV. Theo khuyến nghị của Trung tâm Kiểm soát và Phòng ngừa dịch bệnh Hoa Kỳ (CDC), người chuyển giới và nhóm LGBT cần được sàng lọc STIs dựa trên hành vi tình dục và giải phẫu, như chlamydia, gonorrhea, HIV, theo tần suất hàng năm hoặc cao hơn tùy mức độ nguy cơ [10].

## 4. BÀN LUẬN

Tại Trung tâm Y học Giới tính Hà Nội, điều dưỡng ngồi tại quầy đón tiếp riêng bên ngoài và là người đầu tiên hướng dẫn, đón tiếp khách hàng.

### 4.1. Vai trò của điều dưỡng trong rối loạn tình dục nam

- Hỗ trợ đánh giá và sàng lọc: với bệnh nhân rối loạn cương dương, điều dưỡng hướng dẫn hoàn thành “Thang đánh giá rối loạn cương” (IIEF-5), khai thác sơ bộ tiền sử tình dục (tâm lý, sinh lý, mối quan hệ, xã hội), sau đó hướng dẫn quy trình thăm khám. Với bệnh nhân xuất tinh sớm, điều dưỡng hướng dẫn hoàn thành “Thang đánh giá mức độ xuất tinh sớm” (PDET). Sau đó tổng hợp thông tin gửi bác sĩ, bằng cách này, bác sĩ nắm sơ bộ những vấn đề chính của bệnh nhân, và chỉ cần tập trung vào khai thác chuyên sâu; bệnh nhân cũng nắm được quy trình các bước thăm khám.

- Tư vấn, giáo dục sức khỏe: nghiên cứu của

Lombrana M và cộng sự cho rằng sự tham gia chủ động của điều dưỡng trong kế hoạch điều trị giúp tăng hiểu biết bệnh nhân, nâng cao mức độ tuân thủ và cải thiện đáng kể kết quả điều trị [5]. Tại Trung tâm Y học Giới tính Hà Nội, điều dưỡng nắm sơ bộ các thông tin chính tư vấn bệnh nhân (trực tiếp hoặc từ xa qua hotline) như: chế độ sinh hoạt và dinh dưỡng, cách sử dụng thuốc (đúng liều, đúng thời gian), góp phần tăng sự tuân thủ điều trị. Ngoài ra còn giới thiệu sơ bộ các phương pháp điều trị thông qua tờ rơi in ấn kèm hình minh họa, hoặc các video 3D mô tả một cách sinh động và trực quan nhất: thuốc PDE5i, máy bơm hút chân không dương vật, phẫu thuật thay thế hang giả nhân tạo, tập cơ sàn chậu, phẫu thuật cắt chọn lọc thần kinh lưng dương vật.

### 4.2. Vai trò của điều dưỡng trong rối loạn tình dục nữ

- Tạo môi trường thân thiện: các nghiên cứu quốc tế đã nhấn mạnh rằng tạo lập môi trường an toàn, không phán xét là yếu tố tiên quyết giúp bệnh nhân nữ sẵn sàng hợp tác điều trị trong các vấn đề sức khỏe tình dục [11]. Điều dưỡng nữ tại trung tâm sau chào hỏi sẽ giới thiệu về các triệu chứng của bệnh nhân như giảm ham muốn, co thắt âm đạo, rối loạn tiền mãn kinh - mãn kinh. Trước khi khám thực thể, điều dưỡng hướng dẫn ký cam kết. Với bệnh nhân co thắt âm đạo, điều dưỡng nữ là người chia sẻ, động viên, khích lệ, đưa lời khuyên đồng hành và khi điều trị bệnh nhân đều có điều dưỡng nữ trong phòng trị liệu.

- Hỗ trợ đánh giá và sàng lọc: điều dưỡng hướng dẫn hoàn thành bảng khai thác tiền sử tâm lý, xã hội, các yếu tố liên quan đến nội tiết tố và sinh lý, thang “Chỉ số chức năng tình dục nữ” (FSFI), thang “Sàng lọc giảm ham muốn tình dục” (DSDS) và thang “Đánh giá ảnh hưởng tâm lý do tình dục” (FSDS-R). Việc sử dụng các thang đo này không chỉ giúp chẩn đoán sớm mà còn hỗ trợ lượng hóa hiệu quả điều trị.

- Hỗ trợ điều trị: điều dưỡng có thể cung cấp thông tin sơ bộ về sinh lý, chu kỳ phản ứng tình dục nữ, hướng dẫn kỹ thuật bài tập Kegel tăng cường cơ sàn chậu, cách sử dụng chất bôi trơn, kem dưỡng ẩm âm đạo.

### 4.3. Vai trò của điều dưỡng trong chăm sóc sức khỏe cộng đồng LBGT+

Cộng đồng LBGT+ là nhóm dễ bị tổn thương do phải đối mặt với sự bất bình đẳng trong chăm sóc sức khỏe, kỳ thị, và thiếu dịch vụ thân thiện. Vai trò của điều dưỡng trong việc chăm sóc nhóm dân số này đòi hỏi sự nhạy cảm văn hóa và năng lực chuyên môn đặc thù.

- Cung cấp môi trường thân thiện: tại Trung tâm Y học Giới tính Hà Nội, tất cả điều dưỡng đều được tập huấn tiếp cận cộng đồng LBGT+ theo mô hình SOGIE (Sexual Orientation, Gender Identity and



Expression - Xu hướng tính dục, bản dạng giới và thể hiện giới). Ngoài ra, tất cả đều sử dụng ngôn ngữ trung tính, không dùng đại từ nhân xưng chỉ giới tính như “anh”, “chị” khi chưa rõ nguyện vọng khách hàng. Thay vào đó sử dụng cách chào hỏi trung lập như “Chào bạn, tôi có thể giúp bạn gì?” hoặc “Chào bạn, tôi có thể gọi bạn như thế nào?”. Điều này giúp tôn trọng bản dạng giới và xu hướng tính dục của từng cá nhân. Đây là mô hình tiếp cận nhằm giúp các nhà cung cấp dịch vụ hiểu và tôn trọng sự đa dạng giới một cách toàn diện, không phán xét [12].

- Lan tỏa cộng đồng: điều dưỡng tại Trung tâm Y học Giới tính Hà Nội cũng tích cực tham gia vào các hoạt động như tháng tự hào Pride Month, Hanoi MoodOn... và các chương trình giáo dục y tế về STIs, HIV và tình dục an toàn cho cộng đồng LGBTQ+.

#### 4.4. Vai trò của điều dưỡng trong tư vấn tâm lý

Tâm lý và chức năng tình dục có mối quan hệ mật thiết với nhau. Nhiều nghiên cứu đã chứng minh mối quan hệ hai chiều giữa rối loạn tâm lý với rối loạn chức năng tình dục. Trung tâm Y học Giới tính Hà Nội có riêng chuyên gia tâm lý phụ trách những trường hợp rối loạn tình dục kèm vấn đề tâm lý. Ở nhóm khách hàng này, điều dưỡng hướng dẫn điền phiếu khai thác thông tin ban đầu, bản đồng thuận điều trị tâm lý, hồ sơ trị liệu tâm lý và hoàn thành các thang điểm đánh giá về sức khỏe tâm thần như Vineland-II, test nhân cách Eysenck, thang điểm DASS21, thang điểm PSQI, thang điểm Zung, trắc nghiệm DSQ-40, giúp chuyên gia tâm lý xây dựng kế hoạch phù hợp. Cuối phiên trị liệu tâm lý, điều dưỡng ghi nhận, điều phối và sắp xếp lịch hẹn tái khám cho bệnh nhân. Mô hình này hoàn toàn tương đồng với xu hướng quốc tế trong chăm sóc toàn diện rối loạn tình dục. Việc kết hợp giữa sàng lọc, hỗ trợ điều trị và tư vấn tâm lý tại Trung tâm Y học Giới tính Hà Nội phản ánh mô hình chăm sóc toàn diện và thực hành dựa trên bằng chứng.

### 5. KẾT LUẬN

Trong chăm sóc khách hàng nam khoa và y học giới tính, vai trò của điều dưỡng rất quan trọng. Điều này được thể hiện trong quá trình điều dưỡng tiếp nhận, khai thác thông tin, tư vấn, và đồng hành xuyên suốt quá trình điều trị cũng như theo dõi sau điều trị, ở tất cả các lĩnh vực chính của y học giới tính: rối loạn tình dục nam, nữ, LGBTQ+. Việc xây dựng mô hình, trong đó chú ý vai trò điều dưỡng, cũng như đào tạo, nâng cao năng lực cho đội ngũ điều dưỡng trong y học giới tính là một yêu cầu cấp thiết để đáp ứng nhu cầu ngày càng tăng của xã hội.

### TÀI LIỆU THAM KHẢO

[1] WHO. Defining sexual health, 2025. Available from: <https://www.who.int/teams/sex->

[ual-and-reproductive-health-and-research/key-areas-of-work/sexual-health/defining-sexual-health](https://www.who.int/teams/sex-reproductive-health-and-research/key-areas-of-work/sexual-health/defining-sexual-health).

- [2] Bộ Y tế. Công văn số 4132/BYT-PC về việc chấn chỉnh công tác khám bệnh, chữa bệnh đối với người đồng tính, song tính và chuyển giới, ngày 03 tháng 8 năm 2022.
- [3] Bdair I.A.A, Cons Tantino R.E. Barriers and promoting strategies to sexual health assessment for patients with coronary artery diseases in nursing practice: A literature review. *Health*, 2017, 9 (3), p. 473-492.
- [4] Hatzimouratidis K. Epidemiology of male sexual dysfunction. *American journal of men's health*, 2007, 1 (2), p. 103-125.
- [5] Clayton A.H, E.M.V Juarez. Female sexual dysfunction. *Medical Clinics*, 2019, 103 (4), p. 681-698.
- [6] Eduardo A, Napoleão A, Carvalho E. Nursing interventions for patients with erectile dysfunction after radical prostatectomy: integrative review. *Enferm Global*, 2016, 42 (1), p. 456-71.
- [7] Lombraña M et al. Nursing care program for erectile dysfunction after radical prostatectomy. *Clin J Oncol Nurs*, 2012, 16 (5), p. E178-E182.
- [8] Dewitte M et al. A psychosocial approach to erectile dysfunction: position statements from the European Society of Sexual Medicine (ESSM). *Sexual Medicine*, 2021, 9 (6), p. 100434.
- [9] Koochakzai M et al. Non-pharmacological interventions for female sexual dysfunction in low-and middle-income countries: A scoping review. *Medicine*, 2025, 104 (19), p. e42421.
- [10] Crowley D, Fagan P. Guide for providing care for lesbian, gay and bisexual patients in primary care quick reference guide. *Quality and Safety in Practice Committee*, 2020.
- [11] Medina-Martínez J et al. Health inequities in LGBT people and nursing interventions to reduce them: A systematic review. *International journal of environmental research and public health*, 2021, 18 (22), p. 11801.
- [12] CDC. Screening Recommendations and Considerations Referenced in Treatment Guidelines and Original Sources, 2021. Available from: [https://www.cdc.gov/std/treatment-guidelines/screening-recommendations.htm?utm\\_source=chatgpt.com](https://www.cdc.gov/std/treatment-guidelines/screening-recommendations.htm?utm_source=chatgpt.com).
- [13] Azar M, Kroll T, Bradbury-Jones C. How do nurses and midwives perceive their role in sexual healthcare? *BMC women's health*, 2022, 22 (1), p. 330.
- [14] Baams L, Kaufman T.M. Sexual orientation and gender identity/expression in adolescent research: Two decades in review. *The Journal of Sex Research*, 2023, 60 (7), p. 1004-1019.